

хегемонистичком партијом; системе са предоминантном партијом; двопартијске системе; системе са ограниченим плурализмом; системе са екстремним плурализмом и атомизоване системе. Овај Сарторијев приступ је занимљив у томе што постојећу поделу страначких система допуњује тако што у једностраначке системе сврстава и системе са хегемонистичком и системе са предоминантном странком, док вишестраначке системе рашчлађава на системе са ограниченим плурализмом и системе са екстремним плурализмом, док би атомизовани системи били један спецификум, нешто што по Сарторију означава „тачку где више нема потребе за прецизним бројањем, тј. праг изнад кога је број партија – да ли 10,20 или више – од малог је значаја. Постоје и такве поделе страначких система које уз ову основну, уобичајену (на једностраначке, двостраначке и вишестраначке) укључују и систем са доминантном странком као четврти систем, док у оквиру двостраначког система разликују строги и гипки двопартизам (бипартизам) а код вишестраначког система: строги гипки и умерени вишепартизам.

За проф. Р. Лукића ова уобичајена подела страначких система није добра или прецизна или, боље рећи, она је по њему последица једне непрецизности пошто се разлика међу системима не поклапа са разликом с обзиром на број странака. Зато предлаже да не треба поћи од мерила броја странака, него од тога да ли има опозиције или не па зато сматра да треба супротставити системе с опозицијом и системе без ње.

Узимајући у обзир сва могућа мерила за разликовање страначких система, чини се да је најбоља она класификација која полази од броја политичких странака и при томе узима у обзир и постојање опозиције. Тако би се, по том комбинованом (мешовитом) критеријуму, разликовали једностраначки, двостраначки и вишестраначки системи, с тим да неки од њих могу бити с опозицијом или без ње.

а) Једностраначки системи су они у којима постоји само једна странка – она је на власти, и у условима њеног политичког монополизма је искључено постојање било какве опозиције. Сама та чињеница да у њему нема опозиције, дисквалификује овај систем и чини га недемократским. Ови системи су карактеристични за земље где влада диктатура или ауторитарни режим који се ослања на доминацију водеће странке. Оваква власт једне странке може да произилази из устава или да буде фактички успостављена, при чему може да се спроводи као гола диктатура или да има одређену демократску фасаду. Тада се спроводе